

## Bronnen en literatuur

Voor de redactie van deze publicatie en de realisatie van de tentoonstellingen 'Bouwen voor 'Zorg' in Opwijk en Mazenzele: 7 zorgmonumenten' en 'Architect Paul Semal' werd in hoofdzaak gebruik gemaakt van de gemeentelijke archieven, van het HOM-archief en documentatieverzameling, van de HOM-bibliotheek en van de documentatie die ons bezorgd werd door de familie van Paul Semal en door diverse schenkers en bruikleengevers.

Bij de respectievelijke hoofdstukken en bijdragen wordt al melding gemaakt van en verwezen naar specifieke bronnen en literatuurstukken.

Hierna sommen wij een selectie van de belangrijkste bibliografische stukken op. Een aantal liggen vrij ter inzage op de tentoonstelling bij de OMD-activiteiten 'Zorgmonumenten in Opwijk en Mazenzele' (origineel of kopie, eventueel uittreksels, verspreid bij de onderwerpen of verzameld).

### **Werken betreffende ons OMD-thema 'Opwijkse zorgmonumenten' in het algemeen (hoofdstukken of delen)**

- LINDEMANS Jan, *Geschiedenis van Opwijk*, Brussel, 1937-'39.
- VAN DUERM Herman, studie van B.T.K.-project '*Valorisatie onroerend patrimonium*', 1985-1986. Projectpromotor: Heemkring Opwijk-Mazenzele.
- Meerdere auteurs, *Opwijk ons dorp*, Davidsfonds Opwijk, 1978.
- Diverse passages in verschillende hoofdstukken van *Getuigenissen van de «andere oorlog». Opwijk en Mazenzele (en omstreken) 1914-1918*, Heemkring Opwijk-Mazenzele, 2004.
- GEEURICKX Paul, *Beknopte Geschiedenis van de Gemeente Opwijk tot 1976, naar de tabellen uit de Tentoonstelling van 1937*, Opwijk, 1976.
- GEEURICKX Paul, *Beknopte Geschiedenis van S<sup>t</sup> Paulusparochie Opwijk, naar de tabellen uit de Tentoonstelling van 1937, tot 1937*, Opwijk, 1976.
- GEEURICKX Paul, *Opwijk tijdens de tweede wereldoorlog 1940-1945*, Opwijk, 1979.
- RINGOOT Jan (broeder J.v.d.D.), *Ons Opwijk verteld door Broeder Jan*, VTB-VAB Opwijk, Opwijk, 1985.
- Diverse hoofdstukken of passages in de brochures Open Monumentendag (OMD), Heemkring Opwijk-Mazenzele: 2001 ('Metaal'), 2002 ('Symbolen'), 2003 ('Steen'), 2004 ('Van nature ... een monument'), 2005 ('Hout'), 2006 ('Import//Export'), 2007 (Wonen), 2009 ('Zorg').
- Diverse artikelen uit het *HOM-tijdschrift* (1989-2008), Heemkring Opwijk-Mazenzele, Opwijk.
- Diverse bijdragen op de HOM-internetsite ([www.heemkringopwijk.be](http://www.heemkringopwijk.be)): heemkundige bijdragen, heemwandelingen 1997-2005, tentoonstellingscatalogi, HOM-nieuwsberichten, HOM-nieuwsbrief,...

- Diverse stukken en dossiers uit de gemeentelijke archieven Opwijk.
- Diverse stukken van het HOM-archief en documentatieverzameling en de HOM-bibliotheek.

## **Werken betreffende de betrokken onderwijsgebouwen in Opwijk en Mazenzele**

### **Gepubliceerde werken**

- Heemkring Opwijk-Mazenzele, *Dag zuster... Dag meester... Dag juffrouw... -200 jaar onderwijs in onze gemeente*, uitgeverij 'Het Streekboek', 1991.
- Heemkring Opwijk-Mazenzele, *Dag zuster... Dag meester... Dag juffrouw... -200 jaar onderwijs in onze gemeente*, *Tentoonstellingsgids*, Heemkring Opwijk-Mazenzele, 1991.
- *Pensionnat Lindemans, Opwijck FETES JUBILAIRES, 1713-1913, 1863-1913, Compte-rendu offert aux participants*, Opwijk, 1913.
- J.R. DE SMEDT, *Twee eeuwen onderwijs - Verslag gelezen door den heer J.R. De Smedt, secretaris van de inrichtings commissie*, in *Eigen Schoon*, IIIe jg. (1913), pag. 147-154, n.a.v. jubileumfeesten pensioonaat Lindemans 1913.
- VAN DEN BROECK Eugeen, *Drie wegen brachten ons voorbij Lindemans*, in *Eigen Schoon en de Brabander*, XLIIIe jg., 1960, pag. 182-190.
- LINDEMANS Paul, *Tweehonderd vijftig jaar in het onderwijs in Brabantse Kroniek*, in *Eigen Schoon en De Brabander*, XLVIe jg., 1963, pag. 489-492.
- Leo LINDEMANS, *Geschiedenis van de familie Lindemans 1370-1980*, Brussel, 1979.
- *Parochie Droeshout - Tentoonstellingsgids*, Heemkring Opwijk-Mazenzele, 1986.
- BUGGENHOUT Joos Theodore, *Geschiedenis van het Lager Onderwijs in de gemeente Opwijk - Conferentiewerk*, Opwijk, 1901. Gepubliceerd in het *HOM-tijdschrift* 1991-1, 2 en 3, Opwijk, 1991.
- VAN NIJVERSEEL Pierre en anderen, *1925-1985 - Klas 25 - 60*, Opwijk, 1985.
- Meerdere auteurs, *Vriendenboek Gaston Vastenavondt*, Opwijk, 1991.
- Diverse artikelen betreffende geschiedenis van het onderwijs in Opwijk, in het *HOM-tijdschrift* 1991-1,2 en 3, Opwijk, 1991.
- MEEUSSEN Jan, *Handboek van den Katholieken Penning te Opwijck*, in *HOM-tijdschrift* 1999-1, pag. 2-15.
- WILLOCX Maurice, *Bij de prijsuitreiking in de nieuwe gemeentelijke jongensschool van Opwijk in 1862*, in *HOM-tijdschrift* 1996-1, pag. 35-37.

### **Niet-gepubliceerde werken**

- Eugeen VERMEYEN, *Handboek tot inlichting*, dagboek van pastoor E. Vermeyen van Droeshout, 1895-1912.
- Emiel MICHIELS, *Geschiedenis van Onderwijs in de gemeente Maxenzele 1830-1900*, 1925.

- Emiel MICHIELS, Jan DE SMEDT en Leonard MICHIELS, *Geschiedenis van het Lager Onderwijs, Onderwijs voor Volwassenen en het Bewaarschoolonderwijs in elke gemeente, sedert 1900 tot op onze dagen. - Gemeenschappelijk werk voor al de leerkrachten van elke school. Geschiedenis van het onderwijs in de gemeente Maxenzele 1900-1931*, Mazenzele, 1931.
  - Rita DE SMEDT, *De geschiedenis van het lager onderwijs in Opwijk*, schoolwerk voor de Katholieke Normalschool St.-Ursula Brussel, Opwijk, 1974.
  - *Jongensschool Nijverseel-Opwijk naar ontwerp van architect Paul Semal*, nota door Hugo Lejon (Willebroek), 2009.
  - diverse documenten en dossiers uit de gemeentelijke archieven (bewaard in Opwijk en Mazenzele) en in het *Algemeen Rijksarchief - Fonds Oud en hedendaags archief van de gemeente Opwijk*, en uit scholen- en privé-archieven.
  - Diverse documenten van het HOM-archief en documentatieverzameling en de HOM-bibliotheek.
-